

Samenvatting

Advies wijziging Regelingen model huisregels i.v.m. motie lid Ellian inzake verbod op De Vrije Zielen

Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

Den Haag, 29 oktober 2024

De Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing jeugdbescherming (hierna: de RSJ) heeft een advies uitgebracht over de wijziging van de Regelingen model huisregels voor penitentiaire inrichtingen, private instellingen voor de verpleging van ter beschikking gestelden, justitiële jeugdinrichtingen en de extra beveiligde inrichting/afdeling in verband met de motie van het lid Ellian van 6 maart 2024 inzake een verbod op het tijdschrift De Vrije Zielen.

De RSJ is in dit advies ingegaan op de vraag of een algeheel verbod van dit tijdschrift noodzakelijk en proportioneel is. Ook wordt ingegaan op een wetstechnisch aspect van de voorgestelde wijziging.

Advies RSJ

Het recht om informatie te ontvangen is geen absoluut recht. De vrijheid om denkbeelden of inlichtingen te ontvangen kan beperkt worden door een wettelijke regeling, maar deze beperking moet wel noodzakelijk en proportioneel zijn. Een beperking kan noodzakelijk zijn in verband met onder meer de nationale veiligheid en de bescherming van de openbare veiligheid. Gedetineerden kunnen worden beperkt in de uitoefening van hun grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsbeneming verdraagt.

Noodzaak en proportionaliteit

De Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging terbeschikkinggestelden en de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen bieden nu al ruimte aan de directeur van een inrichting of instelling om toezicht uit te oefenen op de inhoud van brieven en poststukken en het uitreiken van deze stukken aan de gedetineerde te weigeren als dit noodzakelijk is in verband met bepaalde veiligheidsbelangen. In de praktijk wordt alle op de terroristenafdelingen (TA's) binnenkomende post, ook tijdschriften, al gelezen en beoordeeld. Hiervoor zijn duidingsfunctionarissen aangesteld die het tijdschrift grondig analyseren op veiligheidsaspecten aan de hand van een aantal criteria. Deze werkwijze van screening is afgestemd in het Landelijk overleg aanpak radicalisering en geldt voor de drie TA's: in Rotterdam, Vught en Zwolle.

Nu de directeuren van de verschillende inrichtingen/afdelingen en tbs-instellingen al bevoegd zijn om tijdschriften te screenen op veiligheidsaspecten en uitreiking aan een

gedetineerde te weigeren, is de RSJ van mening dat de voorgestelde wijziging van de Regelingen model huisregels niet noodzakelijk is.

Een algeheel verbod van (afleveringen van) het tijdschrift in alle inrichtingen/afdelingen en tbs-instellingen acht de RSJ bovendien niet proportioneel, omdat het dan ook verboden wordt wanneer er geen concrete bezwaren zijn tegen uitreiking van het tijdschrift.

Wetstechnisch aspect

Als dit tijdschrift wordt verboden, dan is de kans groot dat er meer tijdschriften tot verboden lectuur gerekend zullen worden. Het zou ook betekenen dat de regeling steeds opnieuw aangepast moet worden. Vanuit wetstechnisch oogpunt is het beter om de criteria voor screening aan te passen als deze in de praktijk niet voldoen. Momenteel zijn hiervoor echter geen aanwijzingen.

Het advies kunt u raadplegen op de RSJ-website

